

Curs: 2011-12**Titulació: Publicitat i Relacions Pùbliques****curs: 3****Nom de l'assignatura: Semiòtica de la Comunicació de Masses****Àrea: Teories de la Comunicació****Titulació: Publicitat i Relacions Pùbliques****Tipus: Optativa****Crèdits: (ECTS) 4****Professor: Fabio Tropea****1. Finalitats / propòsits de la formació :**

- Aquest curs té un caràcter teòric i metodològic
- Es dirigeix a facilitar als alumnes la base conceptual i els instruments necessaris per a analitzar els discursos publicitaris i les estratègies subjacentes als processos comunicatius de la publicitat i de les relacions pùbliques.
- Els diferents punts del programa s'articulen en torn a algunes de les principals aportacions de la semiòtica i del ànàlisi del discurs.
- La matèria s'exposa sempre a partir de nombrosos exemples procedents dels discursos socials més adients a les característiques de la llicenciatura.

2. Mòduls, blocs, temes o apartats:**1) Fonaments i aplicacions del estructuralisme**

1.1. Semiologia, Semiòtica, significació i comunicació

1.2. Conceptes claus de la semiòtica estructuralista

1.3. Exercicis de *semiologia*

1.4. Del signe i el codi al text, la història i el discurs

2) L'ànàlisi del relat

2.1. El formalisme rus i l'estudi científic del relat

2.2. La morfologia dels contes

2.3. Roland Barthes (I): l'ànàlisi estructural del relat

2.4. Roland Barthes (II): de les *mitologies* del consum a la *retòrica* de la publicitat**3) L'ànàlisi del discurs**

3.1. Estructura de la enunciació

3.2. El recorregut generatiu del sentit i la teoria de la narrativitat de A. J. Greimas

3.3. Exercicis de semiòtica estructuralista aplicada a la publicitat i les relacions pùbliques

3.4. *Realisme / realitat, verosimilitut / veritat, objectivització / subjectivització* dels discursos socials**4) La interpretació dels textos**

4.1. Ch. S. Peirce i els fonaments de la semiòtica interpretativa

4.2. La teoria de la interpretació de Umberto Eco

4.3. Stuart Hall: descodificació i ideologia

4.4. Roland Barthes: la *muerte del autor*

3. Bibliografia comentada:

Bibliografia tema 1:

SAUSSURE, F. de, *Curs de lingüística general* (1916). Es tracta d'un llibre de consulta, però es recomana la lectura de la introducció crítica de qualsevol edició del mateix com a introducció al estructuralisme.

BARTHES, R. (1967), "Elementos de semiología", en *La aventura semiótica*, Barcelona, Paidós, 1993. La interpretació barthesiana de Saussure es molt útil per comprendre el conjunt de la proposta estructuralista, a la llum dels conceptes que Barthes modifica oafegeix. També hi ha els primers intents d'aplicació de la semiologia fora de les llengües naturals.

COURTÉS, J. (1991), *Análisis semiótico del discurso*, Madrid, Gredos, 1997 (capítulo 1). El primer capítol sintetitza els fonaments de la semiótica estructuralista.

CHANDLER, D. "Glossary of key terms", en *Semiotics for beginners*, <http://www.aber.ac.uk/media/Documents/S4B/sem-gloss.html#A>. Manual de Semiòtica online amb glossari de conceptes.

CHATMAN, S. (1978), "Introducción", en *Historia y discurso*, Madrid, Taurus, 1990. Aplicació dels principis estructuralistes al anàlisi audio-visual.

Bibliografia tema 2:

BARTHES, R. "Introducción al análisis estructural del relato" (1966), en *La aventura semiológica*, Barcelona, Paidós, 1993. Proposta d'anàlisi estructuralista de Barthes a partir de la síntesi formalista que realitza.

_____ *Mitologías* (1957), Madrid, Siglo XXI, 1988 (el capítol titulat "El mito hoy" sobre el mites de la publicitat).

_____ "Semántica del objeto" i "El mensaje publicitario" en *La aventura semiológica*, Barcelona, Paidós, 1993. Conjunt de escrits que recullen la reflexió i l'anàlisi barthesiana de la publicitat.

PROPP, Vl. *La morfología del cuento* (1928), Madrid, Fundamentos, 1985. Llibre de consulta. Es tracta d'una de les obres que més han influenciat la semiòtica estructuralista.

TOMASEVSKIJ, B. "La construcción de la trama" (1928), en Tzvetan Todorov, *Teoría de la literatura*, Buenos Aires, Signos, 1970. Altres conceptes formalistes claus d'anàlisi textual.

Bibliografia tema 3:

COURTÉS, J. *Análisis semiótico del discurso* (1991), Madrid, Gredos, 1997. Capítols 2,3 y 4 dedicats a la proposta semiòtica de Greimas.

FLOCH, J.-M. *Semiótica, marketing, comunicación* (1991), Barcelona, Paidós, 1993. Sis exemples de Semiòtica aplicada al anàlisi de la publicitat i de les relacions públiques.

GREIMAS, A.J.-COURTES, J. *Semiótica. Diccionario razonado sobre la teoría del lenguaje* (1979 i 1986), Madrid, Gredos, 1983 (vol. I) y 1987 (vol. II). Consulta y repàs de les diferents veus d'aquest diccionari explicades a classe.

HELLÍN ORTUÑO, P. E. *Publicidad y valores postmodernos*, Madrid, SirandaEditorial, 2007 (apartado 3.3. sobre el anàlisis de les estructures narratives de la publicidad y 5.1. sobre la construcció del sistema de valors).

LACALLE, Ch. *El discurso televisivo sobre la inmigración. Ficción y construcción de identidad*, Barcelona, Omega, 2008 (capitol 2 sobre la construcció d'identitat i capítol 6 sobre metodologia i anàlisi semiòtic de la construcció d'identitats a la ficció televisiva).

SANCHEZ CORRAL, L. *Semiótica de la publicidad. Narración y discurso*, Madrid, Síntesis, 1997 (capítulo. 7 sobre roles y personajes de los discursos publicitarios y capítulo 8 sobre la contrucción del espacio y del tiempo).

SEMPRINI, A. *El marketing de la marca. Una aproximación semiótica* (1992), Barcelona, Paidós, 1995. Aproximació teòrica/pràctica al anàlisi de la marca, a partir de les aplicacions de la metodologia greimasiana de J. M. Floch.

Bibliografía tema 4:

BARTHES, R. *S/Z* (1970), Barcelona, Siglo XXI, 2001 (3^a ed.)

_____ “The Death of the Author”, en D. Graddol - O. Boyd-Barret, *Media Texts: Authors and Readers*, Clevedon, The Open University, 1993.

ECO, U. *Tratado de semiótica general* (1975), Barcelona, Lumen, 1979. Els apartats 0.5.2; 2.1.4; 2.7 constitueixen un complement indispensable als apunts sobre Ch. S. Peirce.

_____ *Lector in fabula*, Barcelona, Lumen, 1987 (2^a ed.). Capítol 2 dedicat al signo de Ch. S. Peirce.

_____ *Els límits de la interpretació* (1990), Barcelona , Destino, 1991. Apartats 1.4; 1.5; 3.1.3; 3.1.4; 3.1.5; 3.5, sobre els principis i exemples de la interpretació textual.

_____ *Seis paseos por los bosques narrativos* (1994), Barcelona, Lumen, 1996 (Eco resumeix la seva teoria de la interpretació en un curs impartit a la Universitat de Harvard en 1992).

_____ HALL, S. “Encoding/Decoding”, en S. Hall - D. Hobson – P. Willis (eds.), *Culture, Media, Language*, Londres, Hutchinson, 1981 (relació entre interpretació i ideologia).

_____ LACALLE, Ch. *El espectador televisivo*, Barcelona, Gedisa, 2001 (primer capítol sobre la relació entre el espectador i la televisió).

MANETTI, G. “Los modelos comunicativos y la relación texto-lector en la semiótica interpretativa”, en R. Grandi, *Texto y contexto en los medios de comunicación*, Barcelona, Bosch, 1995.